

**โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
เรื่อง แนวทางการจัดทำสมมูลน้ำเพื่อการจัดสรรน้ำ
ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561
วันพฤหัสบดีที่ 1 เมษายน 2564
ณ ห้องประชุมศูนย์เมขลา ชั้น 11 กรมทรัพยากรน้ำ
ผ่านระบบ Zoom 6622716416**

1. หลักการและเหตุผล

ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2561 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2562 มีข้อกำหนดที่มีผลให้กรมทรัพยากรน้ำมีภารกิจเพิ่มขึ้นตามหมวด 4 การจัดสรรน้ำและการใช้น้ำ ซึ่งมาตรา 43 ที่กำหนดให้การใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ อธิบดีกรมชลประทาน และอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล แล้วแต่กรณี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการลุ่มน้ำ และคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สำหรับการอนุญาตใช้น้ำประเภทที่สอง และประเภทที่สามแล้วแต่กรณี รวมถึงการตรวจสอบและควบคุมการใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะ การส่งหยุดใช้น้ำไว้เป็นการชั่วคราว การสั่งพักใบอนุญาต รวมถึงการเพิกถอนใบอนุญาต ซึ่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ได้กำหนดกรอบหลักเกณฑ์ แนวทาง วิธีการจัดสรรน้ำสรุปเบื้องต้นได้ดังนี้

มาตรา 40 การจัดสรรน้ำของประเทศพึงคำนึงถึงน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค การรักษาระบบนิเวศ การอุปโภคบริโภค การบรรเทาสาธารณภัย การคมนาคม เกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว ทั้งนี้ การจัดลำดับความสำคัญให้เป็นไปตามที่ กนช. กำหนด

มาตรา 41 การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะ แบ่งเป็นสามประเภท คือ

(1) การใช้น้ำประเภทที่หนึ่ง ได้แก่ การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะเพื่อการดำรงชีพ การอุปโภคบริโภคในครัวเรือน การเกษตรหรือการเลี้ยงสัตว์เพื่อยังชีพ การอุตสาหกรรมในครัวเรือน การรักษา ระบบนิเวศ การอุปโภคบริโภค การบรรเทาสาธารณภัย การคมนาคม และการใช้น้ำในปริมาณเล็กน้อย

(2) การใช้น้ำประเภทที่สอง ได้แก่ การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะเพื่อการอุตสาหกรรม อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การผลิตพลังงานไฟฟ้า การประปาและกิจการอื่น

(3) การใช้น้ำประเภทที่สาม ได้แก่ การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะเพื่อกิจการขนาดใหญ่ที่ใช้น้ำในปริมาณมาก หรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบข้ามลุ่มน้ำ หรือครอบคลุมพื้นที่อย่างกว้างขวาง

ลักษณะหรือรายละเอียดการใช้น้ำแต่ละประเภทตาม (1) (2) และ (3) ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกโดยนายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของ กนช.

มาตรา 45 วรรค 2 ใบอนุญาตตามความในวรรคหนึ่ง อาจกำหนดเงื่อนไขให้ผู้รับใบอนุญาตการใช้น้ำต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้น้ำเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะหรือเพื่อรองรับภาวะวิกฤตน้ำด้วยก็ได้

มาตรา 46 ในการพิจารณาออกใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาต ให้คำนึงถึงสมดุลของน้ำในทรัพยากรน้ำสาธารณะ รวมทั้งลุ่มน้ำที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ส่งผลกระทบท่อสภาพรวมความสมดุลของลุ่มน้ำ

มาตรา 47 ในการขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำตามมาตรา 43 และมาตรา 44 ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องยื่นแผนการบริหารจัดการน้ำมาพร้อมกับคำขอด้วย ทั้งนี้ แบบคำขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำและแผนการบริหารจัดการน้ำให้เป็นไปตามที่ อธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ หรืออธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล แล้วแต่กรณีประกาศกำหนด

แผนการบริหารจัดการน้ำตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

- (1) วัตถุประสงค์ของการใช้น้ำและแหล่งน้ำที่จะใช้
- (2) ประมาณการปริมาณน้ำที่จะใช้หรือจะกักเก็บไว้เพื่อใช้
- (3) สถานที่กักเก็บน้ำ
- (4) วิธีการใช้น้ำ
- (5) แผนการจัดการน้ำที่กักเก็บไว้เมื่อเกิดภาวะน้ำแล้ง
- (6) แผนการจัดการน้ำที่กักเก็บไว้เมื่อเกิดภาวะน้ำท่วม
- (7) วิธีการบำรุงรักษา พื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำสาธารณะ

แผนจัดการน้ำที่กักเก็บไว้เมื่อเกิดภาวะน้ำแล้งตาม (5) อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับวิธีการใช้น้ำในระหว่างที่เกิดภาวะน้ำแล้ง การลดปริมาณการใช้น้ำ การหาแหล่งน้ำทดแทน และอัตราความเป็นไปได้ในการเปลี่ยนน้ำที่มีเพื่อประโยชน์สาธารณะ

แผนจัดการน้ำที่กักเก็บไว้เมื่อเกิดภาวะน้ำท่วมตาม (6) อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการป้องกันมิให้น้ำที่กักเก็บไว้ล้นออกไปนอกสถานที่กักเก็บน้ำจนอาจก่อให้เกิดน้ำท่วม หรือไปเพิ่มปริมาณน้ำที่ท่วมอยู่แล้งให้มากขึ้นไปอีก

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ได้กำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และคณะกรรมการลุ่มน้ำในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรและการใช้น้ำไว้ ดังนี้

มาตรา 17 ให้ กนช. มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการบูรณาการเกี่ยวกับการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำให้เกิดความเป็นเอกภาพ รวมทั้งมีหน้าที่และอำนาจ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรและการใช้น้ำไว้ดังนี้

(5) พิจารณาและให้ความเห็นชอบผังน้ำที่สำนักงานเสนอ และประกาศกำหนดผังน้ำในราชกิจจานุเบกษา

(9) กำหนดกรอบ หลักเกณฑ์ และแนวทางปฏิบัติงานของคณะกรรมการลุ่มน้ำ และลำดับความสำคัญของการใช้น้ำสำหรับกิจการประเภทต่างๆ เพื่อให้คณะกรรมการลุ่มน้ำนำไปพิจารณาในการจัดสรรน้ำและควบคุมการใช้น้ำในแต่ละลุ่มน้ำ

มาตรา 35 ได้กำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการลุ่มน้ำเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำ ไว้ดังนี้

(3) พิจารณาปริมาณการใช้น้ำ การจัดสรรน้ำ และจัดลำดับความสำคัญในการใช้น้ำในเขตลุ่มน้ำและควบคุมการใช้น้ำให้เป็นไปตามกรอบ หลักเกณฑ์และแนวทางที่ กนช. กำหนด

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร กรมทรัพยากรน้ำ ได้พิจารณาเห็นว่า เพื่อเป็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในดำเนินการรองรับภารกิจด้านการจัดสรร และกำกับควบคุมการใช้ทรัพยากรน้ำ ให้เกิดการเรียนรู้ไปสู่การออกแบบกระบวนการเพื่อดำเนินการตามภารกิจ และขับเคลื่อนสู่องค์การแห่งการเรียนรู้ กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร จึงได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่อง แนวทางการจัดทำสมดุลน้ำเพื่อการจัดสรรน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ขึ้น

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการจัดทำสมดุลน้ำเพื่อการจัดสรรน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ระหว่างหน่วยงานในสังกัดของกรมทรัพยากรน้ำให้เกิดการเรียนรู้ไปสู่การออกแบบกระบวนการเพื่อดำเนินการตามภารกิจ และขับเคลื่อนสู่องค์การแห่งการเรียนรู้

2. เพื่อรวบรวมปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ ของหน่วยงาน ในสังกัดกรมทรัพยากรน้ำ นำมาสู่การวิเคราะห์ พัฒนา ปรับปรุงการออกแบบกระบวนการเพื่อดำเนินการตามภารกิจ และขับเคลื่อนสู่องค์การแห่งการเรียนรู้ต่อไป

3. กลุ่มเป้าหมาย

บุคลากรในสังกัดกรมทรัพยากรน้ำ ส่วนกลาง จำนวน 40 คน และสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 1-11 จำนวน 40 คน

4. วิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการ

การเสวนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

5. ระยะเวลา

วันที่ 1 เมษายน 2564 เวลา 09.00-13.30 น.

6. วิทยากร

วิทยากรภาครัฐ

7. ผลผลิต

บุคลากรในสังกัดกรมทรัพยากรน้ำ จำนวน 80 คน เข้าร่วมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการจัดทำสมดุลน้ำเพื่อการจัดสรรน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ระหว่างหน่วยงานในสังกัดของกรมทรัพยากรน้ำ พร้อมวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค นำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงกระบวนการ

8. ผลลัพธ์

1. แนวทางการปรับปรุง พัฒนา แนวทางการจัดทำสมดุลงานเพื่อการจัดสรรน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ให้เกิดการเรียนรู้ไปสู่การพัฒนาระบบงาน และขับเคลื่อนสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้

2. กรมทรัพยากรน้ำมีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ไปสู่การพัฒนาระบบงาน และขับเคลื่อนสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้

9. ผู้รับผิดชอบโครงการ

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร กรมทรัพยากรน้ำ

กำหนดการ

โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
เรื่อง แนวทางการจัดทำสมุดน้ำเพื่อการจัดสรรน้ำ

ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

วันพฤหัสบดีที่ 1 เมษายน 2564 เวลา 09.00-13.30 น.

ณ ห้องประชุมศูนย์เมขลา ชั้น 11 กรมทรัพยากรน้ำ

ผ่านระบบ Zoom 6622716416

วันพฤหัสบดีที่ 1 เมษายน 2564

09.00 น. - 09.30 น.

ลงทะเบียน

09.30 น. - 13.30 น.

เสวนาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

หัวข้อ แนวทางการจัดทำสมุดน้ำเพื่อการจัดสรรน้ำตามพระราชบัญญัติ
ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการปรับปรุงพัฒนา
โดย

นายสาธิต สือประเสริฐสุข รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

นายมงคล หล็กเมือง ผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันวิกฤตน้ำ

นายเวสวัช โสภณดิเรกรัตน์ ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 7

ดร. สุประภาพร พัฒนสังข์สินธุ์ ผู้อำนวยการศูนย์เมขลา ศูนย์ป้องกันวิกฤตน้ำ

นางสาวพรรณพร สุวรรณ ผู้อำนวยการส่วนจัดสรรน้ำ สำนักบริหารจัดการน้ำ

นางสาวชมพูนุช ดลสุขเลิศ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (ผู้ดำเนินการเสวนา)

หมายเหตุ

จัดอาหารว่างและเครื่องดื่ม เสริฟในห้องประชุม และบริเวณหน้าห้องประชุม